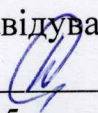


Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра географії та методики її навчання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

 Л. Б. Заставецька

«25» червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ КАДАСТРУ ТА МОНІТОРИНГ ЗЕМЕЛЬ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність С6 Географія та регіональні студії
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма Географія
(найменування освітньої програми)

Мова навчання українська

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи кадастру та моніторинг земель**» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «**Географія**» за спеціальністю С6 Географія та регіональні студії галузі знань С Соціальні науки, журналістика та інформація.

Розробник: **Б. В. Заблоцький** – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри географії та методики її навчання

Протокол №13 від «25» червня 2025 року

Завідувач кафедри географії та методики її навчання _____ Л. Б. Заставецька

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Географія
2	Спеціальність	С6 Географія та регіональні студії
3	Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та інформація
4	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
5	Статус дисципліни	Обов'язкова
6	Мова навчання	Українська
7	Курс	1
8	Семестр	1
9	Кількість змістових модулів	2
10	Форма підсумкового контролю	Екзамен
11	ІНДЗ	Електронний реферат
11	Обсяг дисципліни в кредитах	4,0
12	Загальна кількість годин	120
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 40
14	Лекції (год.)	Денна форма – 22
15	Практичні заняття (год.)	Денна форма – 18
16	Самостійна робота (год.)	Денна форма – 80

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи для денної форми навчання становить 33,3 % 66,7 %.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи кадастру та моніторинг земель» є надання здобувачам теоретичних знань про державний земельний кадастр, його складові частини і завдання, які вони виконують, ознайомлення з основними законодавчими та нормативними документами, що регламентують його функціонування, формування розуміння ролі земельного кадастру та моніторингу кількості й якості земель у регулюванні земельних відносин в Україні та навичок пошуку інформації про кількість і якість земель, їх правовий режим, розподіл за категоріями та серед власників і землекористувачів.

Завдання вивчення дисципліни: набуття теоретичних знань про порядок ведення державного земельного кадастру; ознайомлення із законодавчими і нормативними документами, що регламентують його функціонування в Україні; вивчення складових частин земельного кадастру (кадастрове зонування; кадастрова зйомка; бонітування ґрунтів; економічна оцінка земель; грошова оцінка земельних ділянок) та завдань, які вони виконують; встановлення сучасного стану ведення державного земельного кадастру та його ролі у регулюванні земельних відносин; розкриття ролі моніторингу земель для забезпечення їх продуктивності за умов екологічної стійкості.

Вивчення дисципліни передбачає формування у здобувачів таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК 2. Здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів.

СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня.

СК 5. Здатність здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільно-географічну експертизу та моніторинг.

3. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Основи кадастру та моніторинг земель» забезпечує досягнення здобувачами таких результатів навчання:

ПРН 1. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.

ПРН 7. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня.

ПРН 8. Здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки.

ПРН 9. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоекологічну і соціально-економічну експертизу та моніторинг.

ПРН 11. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та геоекологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Державний земельний кадастр.

Тема 1. Загальне поняття про державний земельний кадастр. Загальні відомості про державний земельний кадастр. Історичний розвиток земельно-кадастрових робіт на території України. Місце земельного кадастру у складі кадастру природних ресурсів. Роль земельного кадастру в регулюванні земельних відносин і реалізації земельної реформи в Україні.

Тема 2. Характеристика державного земельного кадастру. Зміст і призначення державного земельного кадастру. Види і принципи державного земельного кадастру. Методологічні основи державного земельного кадастру. Порядок ведення і сучасний стан державного земельного кадастру.

Тема 3. Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру. Земельні ресурси та їх категорії. Земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця. Угіддя як елемент земельного кадастру. Класифікація угідь. Земельний фонд України та сучасний стан його використання. Відображення земельної ділянки у Державному земельному кадастрі.

Тема 4. Інформаційне забезпечення земельно-кадастрових даних. Земельно-кадастрові дані, методи їх одержання, аналізу і систематизації. Зйомки та обстеження території в земельному кадастрі, їх зміст і порядок ведення. Статистичні методи одержання, обробки й аналізу даних земельного кадастру. Текстові і планово-картографічні матеріали державного земельного кадастру.

Тема 5. Склад відомостей державного земельного кадастру. Геодезична та картографічна основа ДЗК. Державний кадастровий реєстратор. Склад відомостей ДЗК. Кадастровий номер земельної ділянки та склад відомостей про кадастрове зонування. Земельно-кадастрова документація.

Тема 6. Ведення державного земельного кадастру. Внесення відомостей до ДЗК. Облік кількості та якості земель. Обмеження і сервітути, їх призначення і використання в ДЗК. Поняття про кадастрове зонування. Кадастровий план земельної ділянки. Оприлюднення та надання відомостей ДЗК.

Тема 7. Бонітування ґрунтів. Загальне поняття про бонітування ґрунтів. Районування території при земельному кадастрі. Об'єкт і критерії бонітування ґрунтів. Основні види родючості ґрунтів, які враховуються при земельному кадастрі. Класифікація земель при бонітуванні. Способи визначення показників бонітування ґрунтів. Складання і перевірка шкал бонітування ґрунтів.

Тема 8. Грошова оцінка земельних ділянок. Грошова оцінка земельних ділянок, її сутність та способи проведення. Призначення і порядок проведення грошової оцінки земель. Види грошової оцінки земель. Використання даних експертної грошової оцінки земельних ділянок. Рента поняття, види,

визначення і використання під час проведення грошової оцінки земель. Методика проведення грошової оцінки земель і розрахунок її показників.

Змістовий модуль 2. Моніторинг земель.

Тема 9. Сучасний стан землекористування в Україні. Стан та перспективи розвитку землекористування. Організація території сучасних землекористувань. Формування агроландшафтів та їх охорона-головна умова сталого землекористування. Система протиерозійного захисту агроландшафтів. Завдання захисту ґрунтів від ерозії і підвищення родючості еродованих ґрунтів в умовах послідовного здійснення земельної реформи в Україні. Поліпшення екологічного стану зрошуваних та осушувальних земель, охорона земель при гідротехнічному будівництві. Поняття і зміст комплексу протиерозійних заходів. Характеристика ґрунтозахисної і водорегулюючої ролі його складових і частин. Поняття техногенно забруднених земель сільськогосподарського призначення. Деградовані і малопродуктивні землі. Консервація деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель.

Тема 10. Загальні умови проведення моніторингу земель в Україні. Земельний фонд як об'єкт моніторингу земель. Джерела моніторингу земель. Антропогенні зміни навколишнього природного середовища. Основні частини нормативно-технічної бази моніторингу земель. Критерії і нормативи для оцінки екологічного стану земельних ресурсів та виявлення кризових ситуацій. Критерії земельного кадастру та його використання у моніторингу земель. Відображення критеріїв моніторингу земель в землевпорядному проекті. Форми і види звітності моніторингу земель в області, районі, територіальній громаді.

Тема 11. Еколого-ландшафтна сутність організації території. Методика проектування полів і робочих ділянок в умовах складного ерозійного рельєфу і строкатого ґрунтового покриву. Особливості проектування і оцінки розміщення водорегулюючих (стокорегулюючих) лісових смуг, польових шляхів, гідротехнічних споруд. Екологічне і економічне обґрунтування робочих проектів протиерозійного впорядкування орних земель. Протиерозійна організація території в зоні поширення вітрової ерозії (дефляції). Зміст комплексу протиерозійних заходів від дефляції і порядок його проектування. Особливості організації угідь і проектування сівозмін (ґрунтових, польових зі смуговим розміщенням сільськогосподарських культур. Особливості протиерозійного впорядкування території сівозмін і природних кормових угідь. Забезпечення екологічної стійкості землекористувань різного цільового призначення.

4.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	семінарські заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Державний земельний кадастр				
Тема 1. Загальне поняття про ДЗК	9	2	1	6
Тема 2. Характеристика ДЗК	9	2	1	6
Тема 3. Земельні ресурси як об’єкт ДЗК	10	2	2	6
Тема 4. Інформаційне забезпечення ДЗК	10	2	2	6
Тема 5. Склад відомостей ДЗК	10	2	2	6
Тема 6. Ведення ДЗК	10	2	2	6
Тема 7. Бонітування ґрунтів	9	2	1	6
Тема 8. Грошова оцінка земельних ділянок	9	2	1	6
Разом за змістовим модулем 1	76	16	12	48
Змістовий модуль 2. Моніторинг земель				
Тема 9. Сучасний стан землекористування в Україні	10	2	2	6
Тема 10. Загальні умови проведення моніторингу земель в Україні	10	2	2	6
Тема 11. Еколого-ландшафтна сутність організації території	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6	18
ІНДЗ	14	-	-	14
Всього годин	120	22	18	80

4.3. Теми лекцій

№ теми	Назва теми	кількість годин
1	Загальне поняття про ДЗК	2
2	Характеристика ДЗК	2
3	Земельні ресурси як об'єкт ДЗК	2
4	Інформаційне забезпечення ДЗК	2
5	Склад відомостей ДЗК	2
6	Ведення ДЗК	2
7	Бонітування ґрунтів	2
8	Грошова оцінка земельних ділянок	2
9	Сучасний стан землекористування в Україні	2
10	Загальні умови проведення моніторингу земель в Україні	2
11	Еколого-ландшафтна сутність організації території	2
	Всього годин	22

4.4. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	кількість годин
1	Загальне поняття про ДЗК. Характеристика ДЗК	2
2	Земельні ресурси як об'єкт ДЗК	2
3	Інформаційне забезпечення ДЗК	2
4	Склад відомостей ДЗК	2
5	Ведення ДЗК	2
6	Бонітування ґрунтів. Грошова оцінка земельних ділянок	2
7	Сучасний стан землекористування в Україні	2
8	Загальні умови проведення моніторингу земель в Україні	2
9	Еколого-ландшафтна сутність організації території	2
	Всього годин	18

Самостійна робота

Для досягнення поставлених завдань щодо оволодіння курсом «Основи кадастру та моніторинг земель» цикл аудиторних занять має доповнюватися самостійною роботою здобувачів. Під час вивчення окремих тем передбачена різна кількість годин самостійної роботи магістрантів.

Здобувачі самостійно доповнюють лекційний матеріал інформацією з нормативно-правових документів, готують реферати та короткі повідомлення до їх захисту.

№ теми	Назва теми	кількість годин
1	Загальне поняття про ДЗК	6
2	Характеристика ДЗК	6
3	Земельні ресурси як об'єкт ДЗК	6
4	Інформаційне забезпечення ДЗК	6
5	Склад відомостей ДЗК	6
6	Ведення ДЗК	6
7	Бонітування ґрунтів	6
8	Грошова оцінка земельних ділянок	6
9	Сучасний стан землекористування в Україні	6
10	Загальні умови проведення моніторингу земель в Україні	6
11	Еколого-ландшафтна сутність організації території	6
	ІНДЗ	14
	Всього годин	80

4.6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання є обов'язковою частиною самостійної роботи студента. Виконання ІНДЗ має сприяти глибшому засвоєнню здобувачами дисципліни, спонукає ґрунтовно вивчати спеціальні наукові видання вітчизняних і зарубіжних авторів.

Студенти обирають тему ІНДЗ із пропонованих. При написанні навчального проекту викладачем здійснюється консультування.

Звіт про виконання ІНДЗ подається перед заключним заняттям. На останньому практичному занятті проходить його захист.

Орієнтовні теми ІНДЗ

1. Автоматизація ведення Державного земельного кадастру: проблеми інтеграції з іншими реєстрами.
2. Використання БПЛА (дронів) для інвентаризації земель та оновлення кадастрових планів.
3. Гармонізація земельного законодавства України із директивами Європейського Союзу.
4. Дистанційне зондування Землі для контролю стану сільськогосподарських угідь.
5. Земельний кадастр в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення територій.
6. Моніторинг земель, постраждалих внаслідок військових дій: методологія оцінки збитків та деградації.
7. Національна інфраструктура геопросторових даних як основа сучасного земельного кадастру.
8. Правовий та економічний механізм консолідації земель в Україні.
9. Розвиток ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні: підсумки та перспективи.
10. 3D та 4D кадастри: світовий досвід та перспективи впровадження в Україні.

5. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; презентації результатів виконаних індивідуальних завдань; реферати.

6. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі форми контролю: поточний контроль, який здійснюється шляхом оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на практичних заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи; складання тестового контролю знань за окремими темами; оцінювання виконання і презентації результатів індивідуального науково-дослідного завдання; підсумковий контроль.

7. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання знань магістрантів здійснюють під час проведення практичних занять. Воно має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводять за 5-бальною шкалою за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Узагальнені критерії оцінювання під час практичного заняття:

5 балів: здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

4 бали: здобувач вищої освіти демонструє повні, систематичні знання з практичного заняття, вміє вільно висловлювати думку з проблемних питань теми, самостійно аналізує події, явища, факти, однак при викладі матеріалу студент допускає несуттєві помилки. У повному обсязі виконав усі завдання практичної роботи та тестові завдання, при цьому допустив несуттєві помилки.

3 бали: здобувач вищої освіти демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питаннях заняття, допускає помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх за допомогою викладача.

2 бали: здобувач вищої освіти демонструє фрагментарні знання практичного заняття, які є частково правильними; відповідь містить грубі помилки в аналізі подій, явищ, фактів, використанні термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми. Більшість завдань практичного заняття виконано неправильно.

1 бал: здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.

0 балів: здобувач вищої освіти не володіє знаннями з теми практичного заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

При оцінюванні практичних занять увагу приділяють також їх своєчасності (відповідності графіку навчального процесу).

Тестовий контроль рівня знань передбачає виявлення рівня опанування студентами лекційного матеріалу. При цьому тестові завдання містять як

запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення практичних завдань.

Тестові завдання містять запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Тести застосовані як з метою контролю, так і для закріплення теоретичних знань і практичних навичок.

Індивідуальне науково-дослідне завдання полягає у виконанні завдань за індивідуальною тематикою. Воно є обов'язковою частиною самостійної роботи здобувача. ІНДЗ оцінюються у межах 15 балів за такими критеріями: самостійність виконання; логічність та послідовність викладення матеріалу; повнота та глибина розкриття теми, проблемної ситуації, аналітичної частини; наявність ілюстрацій (таблиці, рисунки, карт, схем тощо); використання статистичної інформації, додаткових літературних джерел та ресурсів мережі Internet; відображення практичного досвіду; обґрунтованість висновків; наявність конкретних пропозицій і прогнозів з обов'язковим посиланням на використані літературні джерела; якість оформлення, презентації і захисту роботи.

Після завершення вивчення курсу проводиться **екзамен**. Питання білетів дозволяють оцінити засвоєння здобувачами теоретичних знань та умінь, отриманих на лекціях, практичних заняттях і під час виконання індивідуальних завдань. Підсумковий контроль оцінюється у 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання									ІНДЗ	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					
ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПР 5	ПР 6	ПР 7	ПР 8	ПР 9			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна оцінка в ЄКТС	Оцінка ЄКТС літерна	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Високий (творчий)	відмінно
85-89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-84	C		
65-74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-64	E		
35-59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F		

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

9. Рекомендована література

Основна

1. Барвінський А. В., Тихенко Р. В. Оцінка і прогноз якості земель : підруч. Київ: Медінформ, 2015. 641с.
2. Карпінський Ю., Лященко А. Стратегія формування національної інфраструктури геопросторових даних в Україні. Київ: НДІГК, 2016. 108 с.
3. Козьмук П. Ф., Беспалько Р. І. Державний земельний кадастр : навч. посіб. Ч. 1. Чернівці: Рута, 2017. 67 с.
4. Мартин А.Г., Тихенко О. В., Паламарчук Л. В. Земельний кадастр: навч. посіб. Київ: Медінформ, 2015. 549 с.
5. Новаковська І. О., Стецюк М. П., Капеліста І. М. Землеустрій : навч. посіб. Нац. авіац. ун-т. Київ: НАУ, 2019. 222 с.
6. Ступень М. Г., Гулько Р. Й. та ін., Теоретичні основи державного земельного кадастру: навч. посібник. Львів: «Новий світ-2000», 2016. 336 с.
7. Третяк А. М., Бабміндра Д. І. Земельні ресурси України та їх використання : навч. посібник. Київ: ТОВ «ЦЗРУ», 2013. 143 с.
8. Третяк А. М. та ін. Менеджмент у землекористуванні : навч. посіб. Київ: ТОВ «ЦЗРУ», 2014. 345 с.
9. Третяк А. М. Землепорядне проектування. Теоретичні основи і територіальний землеустрій. Київ: Вища освіта, 2016. 525 с.
10. Третяк М. М., Панчук О. Я., Другата В. М. Теоретико-методологічні основи державного земельного кадастру в Україні / за ред. А. М. Третяка. Київ: ТОВ «ЦЗРУ», 2013. 254 с.

Допоміжна

1. Дорош О. С. Управління земельними ресурсами на регіональному рівні. Київ: ТОВ «ЦЗРУ», 2014 142 с.
2. Екологія землекористування: навч. посіб. / за заг. ред. Третяка А. М. Київ : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 178 с.
3. Земельні ресурси та їх використання : навч. посіб. / за ред. А. М. Третяка. Біла Церква: «ТО «Білоцерківдрук», 2022. 304 с.
4. Новаковська І. О. Економіка землекористування : навч. посіб. Київ: Аграр. наука, 2018. 400 с.
5. Паньків З. П., Наконечний Ю. І. Земельні ресурси. Практикум : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 196 с.

6. Ступень Р. М., Ткачук Л. В., Ярмолук В. І. Землеустрій: історія земельних відносин в Україні : навч. посіб. Луцьк: Надстир'я, 2016. 238 с.
7. Третяк А. М., Дорош О. С. Управління земельними ресурсами : навч. посіб. Київ: ТОВ «ЦЗРУ», 2016. 462 с.
8. Третяк А. М. Землеустрій: Підручник. Херсон: Олді-плюс, 2014. 520 с.
9. Третяк А. М. Третяк В. М., Ковалишин О. Ф., Третяк Н. А. Економіка земельного ринку: базові засади теорії, методології, практики: монографія / за ред. А. М. Третяка. Львів: СПОЛОМ, 2019. 486 с.
10. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціалізації, практики: монографія / за ред. А. М. Третяка. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 227 с.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Земельний довідник України 2020 – база даних про земельний фонд країни. 2020. AgroPolit.com. URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/705-zemelniy-dovidnik-ukrayini--bazadanih-pro-zemelniy-fond-krayini>.
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
3. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>.
4. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 року № 962-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/962-15/print1476586411943513>.
5. Про оцінку земель: Закон України від 24 липня 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text>.
6. Публічна кадастрова карта України. URL: <https://map.land.gov.ua/>.